

Sort 1984-cü ildə Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunda Yerli Ağsu və yerli Lənkəran (45 a x 60) sortlarının çarpazlaşdırılmasından alınmışdır.

Sort 2014-cü ildə respublikada rayonlaşdırılmışdır.

Sort ortayetişəndir, kütləvi çıxışdan texniki yetişkənliyə qədər 124-126 yetişkənlikdə qara və tünd bənövşəyi, bioloji yetişkənlikdə isə qəhvəyidir. Ət hissəsi ağ rəngdə, meyvəsi dolu, acılığı yoxdur.

Sortun ümumi məhsuldarlığı 465,0-541,5 s/ha olmuşdur. Meyvənin çəkisi 152,0-158,0 q-dır. Quru

maddənin miqdarı 4,5-5,5%, şəkər 2,6-2,8 %, C vitamini 10,0-10,5 mq%-dir. Badımcan kürüsünün dequstasiya qiyməti 5 baldır. Sort fuzarioz xəstəliyinə və abiotik faktorlardan quraqlığa qarşı orta davamlıdır.

Badımcan bitkisinin kök, sistemi güclü olub, əsasən torpağın üst səthində yerləşir. Gövdəsi yumru, yaşıl, uc hissəsi bənövşəyi, bəzən isə bütünlüklə bənövşəyi, antosian pigmentli olub. Yarpağı sadə, iridir növbəli düzülür yumurtavari, uzunsov-yumurtavari, oval, ilanvari, silindrik, armudvari və sair formada olur. Çiçəkləri tək-tək və ya dəstə halında buğum aralarında yerləşir. Çiçək tacı bənövşəyi rəngli, ləkələrin sayı isə 5-7-dir. Texniki yetişkənlik fazasında olan meyvələr tünd bənövşəyi, qəhvəyi-bənövşəyi, yaşəmənli, ağ-,yaşıl, bioloji yetişkənlikdə isə qonur-sarı, qəhvəyi, boz, tünd qəhvəyi, narıncı, sarı rənglərdə olur.

Badımcan istiliyə və torpağın rütubətinə tələbkardır. Bitkilərin

normal boy və inkişaf üçün havanın optimal temperaturu 23-30°C hesab edilir. Badımcan qısa gün bitkisidir. Sıx əkildikdə, kölgə sahələrdə becərildikdə yarpaqlar açıq yaşıl rəngdə keçir, meyvələrdə isə bənövşəlilik itir.

Badımcanın mil kökləri dərinə işlədiyi və güvlü olduğu üçün quraqlığa davamlıdır. Bitkilərdə barvermə başladıqdan sonra suvarmalar daha tez-tez keçirilir.

Səpindən qabaq toxumu 5%-li duz məhlulunda isladib, rüşeymsiz toxumları seçmək, qalanları isə təmiz

su ilə yuyulub qurutmaq lazımdır. Sonra 3 dəqiqə 1 %-li kalium-permanqanat məhlulunda saxlayıb, sonra qurutmaq, qurudaraq çeşidləmək lazımdır.

Toxumun səpilməsindən cücərtilərin alınmasına qədər istixanalarda istilik 13°C-dən aşağı olmalıdır. Normal cücərti almaq üçün torpağın temperaturu 25-28°C olmalıdır.

Sahəyə köçürülməyə hazır olan şitilin kök sistemi möhkəm, gövdəsi yoğun, 6-7 əsas yarpaqları və hündürlüyü 10-15 sm olmalıdır.

Respublikanın bütün tərəvəzçilik bölgələrində şitillər əsasən pilyonka örtüklü istixanalarda 50-55 gün yetişdirilir. Bölgələrdən fərqli olaraq hazır şitillər mayın birinci ongunluyundan üçüncü ongunluyuna qədər olan müddətdə açıq sahəyə 70 x 35 sm, 70 x 40 sm, 90 + 50 x 35 sm;

90+ 50 x 40 sm qida sahəsində əkilir. Badımcanın əkin sahəsində qəbul edilmiş aqrotekniki tədbirlərə uyğun becərmə işləri aparılır.

Sortun toxumçuluğunda görülən işlər badımcanın superelit toxumunun istehsalı üçün nəsildə irsi keyfiyyətləri və əlamətləri saxlamaq şərti ilə metodik tələblərə uyğun icra edilir.

Bol və yüksək keyfiyyətli toxum istehsal etmək üçün toxumluq bitkilərin münbit torpaqlarda əkilməsi, torpağın əkinə vaxtında hazırlanması, əkin üçün elit və ya repraduksiya toxumlarından istifadə edilməsi zəruridir.

*Azərbaycan Respublikası
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu*

**Badımcanın
FƏDAİ
sortu**

